

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการควบคุมน้ำหนักของสตรีที่มีภาวะ
โภชนาการเกินครั้งนี้ เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive study) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา
ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการควบคุมน้ำหนัก และพฤติกรรมการควบคุมน้ำหนักของสตรีที่มี
ภาวะโภชนาการเกิน มีวิธีดำเนินการศึกษาดังนี้

ประชากร

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้มาใช้บริการที่คลินิกลดน้ำหนักแห่งหนึ่งในอำเภอเมือง
จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งให้บริการตรวจรักษาและให้การปรึกษาโดยแพทย์ ในเดือนเมษายน 2552
จำนวน 123 คน เป็นเพศหญิงอายุระหว่าง 30 ถึง 59 ปี ที่มีภาวะโภชนาการเกิน ซึ่งใช้เกณฑ์
ประเมินจากค่าดัชนีมวลกาย ตั้งแต่ 23 กิโลกรัมต่อตารางเมตรขึ้นไป (ศักดิ์ลาภ พริงลำภู และคณะ,
2550) สามารถอ่านภาษาไทยหรือสื่อสารภาษาไทยได้ดี และยินดีให้ความร่วมมือในการเข้าร่วม
การศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย

1. เครื่องชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูงและแบบบันทึกน้ำหนักและส่วนสูง
  2. แบบสอบถาม ซึ่งสร้างจากการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่ง
ออกเป็น 2 ส่วนดังนี้
- ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ สมรส อาชีพ
หลัก รายได้ของครอบครัว ลักษณะอาชีพที่ทำ ดัชนีมวลกาย โรคประจำตัว การใช้จ่าย การสูบบุหรี่
การรับรู้เกี่ยวกับการมีน้ำหนักเกิน ความรู้เกี่ยวกับสาเหตุของการมีน้ำหนักเกิน ความรู้เกี่ยวกับ
ปัญหาที่เกิดจากการมีน้ำหนักเกิน งานอดิเรกที่ทำเป็นประจำ วิธีการออกกำลังกายที่ใช้ บุคคลที่ให้

การแนะนำ/ สนับสนุนให้ควบคุมน้ำหนัก และการใช้ยาลดน้ำหนักหรือสารเสริมอาหารในการควบคุมน้ำหนัก ทั้ง ได้รับจากคลินิกและซื้อรับประทานเอง

ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับ พฤติกรรมการควบคุมน้ำหนัก เป็นข้อความที่มีความหมายทางบวกและข้อความที่มีความหมายทางลบ แบ่งเป็น 5 ด้านได้แก่ การนอน ความเครียด การรับประทานอาหาร กิจกรรมประจำวัน และนิสัยการรับประทานอาหาร ลักษณะข้อความเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ กำหนดให้เลือกเพียงคำตอบเดียว โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนในข้อความที่มีทางบวกและทางลบ ดังนี้

การปฏิบัติ ข้อความทางบวก ข้อความทางลบ

ปฏิบัติทุกวัน	หมายถึง	ปฏิบัติเป็นประจำ	ได้ 4 คะแนน	ได้ 0 คะแนน	
ปฏิบัติบ่อยครั้ง	หมายถึง	ปฏิบัติ 5-6 ครั้งต่อสัปดาห์	ได้ 3 คะแนน	ได้ 1 คะแนน	
ปฏิบัติบางครั้ง	หมายถึง	ปฏิบัติ 3-4 ครั้งต่อสัปดาห์	ได้ 2 คะแนน	ได้ 2 คะแนน	
ปฏิบัติน้อยครั้ง	หมายถึง	ปฏิบัติ 1-2 ครั้งต่อสัปดาห์	ได้ 1 คะแนน	ได้ 3 คะแนน	
ไม่ปฏิบัติเลย	หมายถึง	ไม่ปฏิบัติเลย	ต่อสัปดาห์	ได้ 0 คะแนน	ได้ 4 คะแนน

เกณฑ์การแปลผลคะแนนเฉลี่ย พิจารณาจากหลักสถิติและคณิตศาสตร์ ดังนี้ (เกียรติสุดา ศรีสุข ,2550)

คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.00 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับ สูงมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับ สูง

คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับ พอใช้

คะแนนเฉลี่ย 0.50 – 1.49 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับ ต่ำ

คะแนนเฉลี่ย 0 – 0.49 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับ ต่ำมาก

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การศึกษาครั้งนี้มีการหาคุณภาพของเครื่องมือ ตามขั้นตอนดังนี้

1. ความตรงตามเนื้อหา (Content validity) ผู้ศึกษานำแบบสอบถามปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการควบคุมน้ำหนักของสตรีที่มีภาวะโภชนาการเกิน ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน

ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านโภชนาการ 1 ท่าน ด้านสถิติและโภชนาการ 1 ท่าน ด้านการพยาบาล 2 ท่าน และผู้ทรงคุณวุฒิทางการแพทย์ 1 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา ความชัดเจน และความครอบคลุมของแบบสอบถาม จำนวน ค่าดัชนีความตรงของเนื้อหา (content validity index) ได้เท่ากับ 0.80 จากนั้นผู้ศึกษานำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิก่อนนำไปหาความเชื่อมั่น

2. ความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) ผู้ศึกษานำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับสตรีที่มีภาวะโภชนาการเกินที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับ ประชากรที่จะศึกษาที่คลินิกอีกแห่งหนึ่งจำนวน 20 คน และนำข้อมูลที่ได้มาหาค่าความเชื่อมั่นด้วยการคำนวณสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's coefficient alpha) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.76

3. เครื่องชั่งน้ำหนักได้รับการรับรองจากพาณิชย์จังหวัด ส่วนเครื่องวัดส่วนสูงตรวจสอบด้วยตลับเมตรซึ่งได้รับการรับรองจากพาณิชย์จังหวัดเช่นเดียวกัน

การพิทักษ์สิทธิ์

ผู้ศึกษาได้จัดทำเอกสารเพื่อใช้ในการพิทักษ์สิทธิ์ของประชากร โดยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษาและขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากประชากร ซึ่งข้อมูลที่ได้รับจะเก็บเป็นความลับและใช้ประโยชน์ในการศึกษาเท่านั้น การวิเคราะห์และการนำเสนอกระทำในภาพรวม การตัดสินใจตอบรับหรือปฏิเสธในการเข้าร่วมการศึกษารั้งนี้ ไม่มีผลใดๆต่อการให้บริการของประชากรและประชากรสามารถถอนตัวออกจากการศึกษาได้ตลอดเวลา เมื่อประชากรยินยอมให้ความร่วมมือในการศึกษาและลงชื่อในเอกสารพิทักษ์สิทธิ์แล้วผู้ศึกษาจึงดำเนินการรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยให้ประชากรตอบแบบสอบถามในห้องที่จัดให้โดยเฉพาะ เมื่อประชากรตอบแบบสอบถามเรียบร้อยแล้วผู้ศึกษาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลจากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้ศึกษานำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคล วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ
2. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการควบคุมน้ำหนัก วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่

หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลผลตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved